

A Váci Járásbíróság dr. Kerekes és Társa Ügyvédi Iroda (1066 Budapest, Oktogon 3. sz. alatti székhelyű, levelezési cím: 1601 Budapest, Pf. 133., ügyintéző: dr. Kerekes Andrea ügyvéd) által képviselt

..... felperesnek – dr. Pesei Zsolt (2400 Dunaújváros, Móra F. u. 34. sz. alatti székhelyű) ügyvéd által képviselt **Perlustro Ingatlanforgalmazó Kft.** (2315 Szigethalom, Mű út 222. sz. alatti székhelyű) alperes ellen végrehajtás megszüntetése iránt indított perében meghozta a következő

í t é l e t e t :

A bíróság a dr. Kautz Anna Mária közjegyző által 14029/Ü/441/2010/1/2. számon I.r. felperessel szemben kiállított végrehajtási záradékkal elrendelt és Várady Zoltán önálló bírósági végrehajtó által 5.V. 1579/2010. sz. alatt folytatott, valamint az ugyancsak dr. Kautz Anna Mária közjegyző által 14029/Ü/442/2010/1/2. számon II.r. felperessel szemben kiállított végrehajtási záradékkal elrendelt és Várady Zoltán önálló bírósági végrehajtó által 5.V. 1578/2010. sz. alatt folytatott végrehajtást **megszünteti.**

A bíróság kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg felpereseknek személyenként 110.565 (száztízezer-ötszázhatvanöt) Ft perköltséget.

A bíróság kötelezi az alperest, hogy külön felhívásra fizessen meg 348.250 (háromszáznegyvennyolcezer-kettőszázötven) Ft eljárási illetéket a Magyar Államnak.

Az ítélet ellen a kézbesítésétől számított 15 napon belül a Budapest Környéki Törvényszékhez címzett, de a Váci Járásbíróságnál írásban, három egyező példányban előterjeszhető fellebbezésnek van helye.

Ha a fellebbezés csak a kamatfizetésre, a perköltség viselésére vagy összegére, illetve a meg nem fizetett illeték vagy az állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik, vagy csak az előzetes végrehajthatósággal, a teljesítési határidővel, vagy a részletfizetés engedélyezésével kapcsolatos, illetve a fellebbezés csak az ítélet indokolása ellen irányul - és a felek a tárgyalás tartását nem kérték - a másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálhatja el.

A felek a fellebbezési határidő lejárta előtt közösen kérhetik, hogy a fellebbezést a másodfokú bíróság tárgyaláson kívül bírálja el.

I n d o k o l á s :

A bíróság a felek nyilatkozatai, felperesek személyes előadása és a felek által csatolt iratok alapján az alábbi tényállást állapította meg:

I.r. felperes a kizárólagos tulajdonában álló Vác belterület [REDACTED] hrsz.-ú, természetben Vác, dr. [REDACTED] alatt található, és II.r. felperes haszonélvezeti jogával terhelt ingatlan

felújítása, komfortosabbá tétele érdekében kölcsönt kívánt felvenni a Kereskedelmi és Hitelbank Részvénytársaságtól, azaz alperes jogelődjétől.

Az alperesi jogelőd, azaz a K&H Kereskedelmi és Hitelbank Rt., valamint felperesek, mint adósok 2004. október 8. napján kölcsönszerződést kötöttek, melyben az alperesi jogelőd, mint hitelező 28.009 svájci frank összegű kölcsön nyújtását vállalta. A szerződést kötő felek rögzítették, hogy a finanszírozási igény összege 4.000.000 Ft. A kölcsön összegéből azonban a felperesek részére legfeljebb a finanszírozási igény összegeként megjelölt forint ellenérték erejéig történik a folyósítás, a kölcsönfolyósítás napján érvényes, a bank, azaz az alperesi jogelőd által hivatalosan közzétett devizában vételi árfolyam alkalmazásával. A kölcsön futamideje 240 hónap volt, a szerződés kötési díjat 60.000 Ft összegben határozták meg. A kölcsön kamatlába tekintetében rögzítették, hogy az változó mértékű, a szerződés megkötésekor mértéke évi 5 % volt. A kölcsön kezelési költsége ugyancsak változó mértékű volt, a szerződés kötésekor évi mértéke 1 %. A késedelmi kamat is változó mértékűként került a szerződésben rögzítésre, a szerződés kötésekor értéke évi 3,83 % volt. Az első törlesztés dátumaként 2004. november 8. napját jelölték meg. A törlesztő részletek vonatkozásában csupán a várható törlesztő részletet rögzítették 208,10 svájci frank összegben, amely a szerződés szövege szerint módosulhatott a kölcsönfolyósítás napján kiszámított devizában nyilvántartott kölcsönösszeg és a bank mindenkor érvényes hirdetményében meghatározott kamatláb és kezelési költség alapján, amelyről a bank a folyósítás napján írásban tájékoztatja az adóst. A kölcsön első törlesztő részletének összege az azt követő törlesztő részletek összegétől eltérhet, amennyiben a folyósítás és az első törlesztés dátuma közötti időszak eltér a 30 naptól. A további, devizában meghatározott törlesztő részletek alakulásáról kamat-, vagy kezelési költség mértékének változásáról, vagy ügyfélév-forduló esetén a bank írásban tájékoztatja az adósokat. Az egyes törlesztő részletek forint ellenértékét a bank az általa közzétett és az esedékesség napján érvényes deviza eladási árfolyam alapján állapítja meg. A törlesztő részletek havonta voltak esedékesek. A kölcsön tervezett lejárat dátuma 2024. október 8. napja volt. A felek szerződése rögzítette az induló teljes hiteldíjmutató mértékét 6,85 %-ban. A szerződés 3. pontja a kölcsön folyósítása vonatkozásában rögzítette, hogy a kölcsön forintban került folyósításra, a finanszírozási igény összegénél feltüntetett összegben. A bank a kölcsön összegét a kölcsönfolyósítás napján érvényes, a bank által alkalmazott devizavételi árfolyamot tartja nyilván.

A szerződés 4. pontja az ügyleti kamat vonatkozásában rögzítette, hogy az adósok, azaz felperesek a devizában nyilvántartott kölcsön összege után kamatot kötelesek fizetni. A kölcsön változó kamatozású. A kamat megfizetése a törlesztő részletekkel együtt esedékes. A bank, azaz a felperesi jogelőd jogosult a pénzpiaci kamatlábak változásának megfelelően a kölcsön futamideje alatt a kölcsön kamatlábát változtatni. Ebben az esetben a kamatláb a törlesztő részlet esedékességének időpontjában érvényes kamatláb szerint változik. A kamat számításának módját a mindenkor hatályos hirdetmény tartalmazza. A késedelmi kamat vonatkozásában a szerződést kötő felek azt rögzítették, hogy a felperesek, mint adósok tudomásul veszik, hogy amennyiben a szerződésből eredő fizetési kötelezettségüknek az esedékességkor nem tesznek eleget, úgy kötelesek az esedékessé vált tartozás után az esedékességkor a tényleges megfizetésig terjedő időszakra a vonatkozó, mindenkor hatályos hirdetményben meghatározott mértékű késedelmi kamat megfizetésére.

A szerződés 5. pontja rögzítette a kölcsönhöz kapcsolódó költségek, díjak, a teljes hiteldíjmutató szabályait. Feltüntetésre került e körben a szerződés kötési díj, amit az adósok a mindenkori

hirdetmény szerinti, a szerződés 1. pontjában meghatározott mértékben kötelesek megfizetni, amely a kölcsön folyósításakor került felszámításra oly módon, hogy a bank az 1. pontban megjelölt kölcsön összegét a szerződéskötési díjjal csökkentett mértékben folyósítja adósok részére. A szerződési díj a finanszírozási igény összege alapján forintban kerül meghatározásra. A kezelési költség további költséget jelentett, a szerződés szerint ez ugyancsak felpereseket terhelte, melyet havonta voltak kötelesek megfizetni. A kezelési költséget a törlesztő részlet tartalmazta, a felperesi jogelőd pedig jogosult volt a pénzügyi kamatlábak változásának megfelelően a kölcsön futamideje alatt a kezelési költségek mértékét változtatni. A kezelési költség aktuális mértékét a mindenkor hatályos hirdetmény, a szerződéskötés kori mértékét a szerződés 1. pontja tartalmazta.

Szerződésmódosítási díj szintén költségként merült fel, amely a szerződés 5/c. pontja értelmében akkor volt a felperesek által fizetendő, ha a szerződés futamideje alatt bármilyen, a kölcsönszerződésben meghatározott feltételektől eltérő módosítást kérnek. A szerződésmódosítási díj mértékét a mindenkor hatályos hirdetmény tartalmazta, és azt a módosítással érintett tőketartozásnak megfelelően kellett kiszámítani.

Egyes a hirdetményben meghatározott esetekben a felperesi jogelőd csupán egyszerű díjat számíthatott fel, melynek mértékét ugyancsak a mindenkor hatályos hirdetmény tartalmazta. A szerződés 5. d.) pontja az egyéb díjtételek körében rögzítette, hogy a mindenkor hatályos hirdetményben meghatározott esetekben és összegben a felperesi jogelőd egyéb díjat is felszámít az ügyfél részére. A teljes hiteldíjmutató vonatkozásában a szerződés azt tartalmazta, hogy a különböző ajánlatok összehasonlítására az ügyfél megfelelő tájékoztatására szolgál. Számítása során a pénzügyi intézményeknek a hitellel kapcsolatos – kamaton túli egyéb – költségeket is be kell számítani, ezért az ügylet tényleges terheit mutatja %-os formában. A THM számításának képletét a 41/1997. (III.5.) sz. kormányrendelet tartalmazza. A törlesztés vonatkozásában a szerződés rögzítette, hogy a szerződésben megállapított kölcsön, annak kamata, a felszámított díjak és jutalékok a folyósítást követően devizában kerülnek nyilvántartásra, illetve elszámolásra. A kölcsön devizában meghatározott összege alapján kerülnek meghatározásra, devizában az egyes törlesztő részletek. A mindenkor esedékessé váló fentiek szerint meghatározott törlesztő részleteket (tőke, kamat, kezelési költség), illetve bármilyen más pénzügyi kötelezettséget az adósok kötelesek forintban megfizetni a bank részére. A bank az általa közzétett, az egyes törlesztő részletek esedékessége napján érvényes deviza eladási árfolyamon kiszámított forint összeggel terheli meg az adós törlesztő számláját az esedékességek napján. Felperesek azt is tudomásul vették a szerződés 6. pontja értelmében, hogy a szerződés 1. pontjában meghatározott további törlesztő részletek összege a futamidő alatt módosulhat. A módosult törlesztő részlet összegéről a bank az adósokat írásban tájékoztatja. A szerződés 13. pontja az árfolyamkockázattal kapcsolatos rendelkezéseket tartalmazta. Itt rögzítésre került, hogy amennyiben a devizaárfolyam nagymértékű változása miatt a biztosítékon nyújtott ingatlan forintban meghatározott és forintban nyilvántartott fedezeti értéke már nem nyújt a bank számára megfelelő fedezetet, ez a fennálló kölcsöntartozás forintra - deviza eladási árfolyamon – átszámított értéke meghaladja a fedezeti érték 65 %-át adott napon, akkor az adósok kötelesek 30 naptári napon belül a bank számára kielégítő pótfedezetet biztosítani (vagy olyan mértékű előtörlesztést végrehajtani, aminek eredményeként a kölcsön – fedezetarány 60 % alá csökken. Az előtörlesztés minimális összege 2 havi devizáról meghatározott törlesztő részlet. Amennyiben a fennálló kölcsöntartozás forintra - deviza eladási árfolyamon – átszámított értéke meghaladja a fedezeti érték 70 %-át, akkor a bank egyoldalúan jogosult a devizában nyilvántartott kölcsöntartozást az adott napon érvényes deviza eladási árfolyam alkalmazásával forintban nyilvántartott kölcsöntartozásáért konvertálni. Az adósok tudomásul veszik, hogy az ily módon

forintalapú kölcsönné konvertált tartozása vonatkozásában a bank, azaz a felperesi jogelőd mindenkori, forintalapú ingatlanfedezetű személyi hitelre vonatkozó hirdetményében meghatározott kondíciók lesznek érvényesek a konvertálás időpontjától kezdődően. Amennyiben a fennálló kölcsöntartozás forintra – devizaeladási árfolyamon – átszámított értéke meghaladja a fedezeti érték 75 %-át, és az adósok késedelme a 60 napot, akkor a bank egyoldalúan jogosult a kölcsönszerződést felmondani. Az adósok kifejezetten úgy nyilatkoztak, hogy a banki felvilágosítást, mely szerint a jelen kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázata keletkezhet abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik, a kölcsön fedezete pedig nem devizaforrás, megértették és ezen információ tudatában is igénybe kívánták venni az e szerződésben meghatározott kölcsönösszeget, illetve igényelték a Deviza nyilvántartást.

A szerződést kötő felek a kölcsönszerződést jelzálogjoggal is biztosították, fedezetül a [REDACTED] hrsz.-ú váci ingatlan szolgált. Ugyanezen ingatlanra a jelzálogjog alapítása mellett a kölcsönszerződés megkötésével egyidejűleg a felperesek vételi jogot is engedtek. Az ingatlan vételárát 9.300.000 Ft-ban határozták meg.

2004. október 11. napján a felperesek dr. Kautz Anna Mária közjegyző előtt kötelezettségvállaló nyilatkozatot tettek, melyben elismerték, hogy a Kereskedelmi és Hitelbank Részvénytársasággal a fenti tartalommal kölcsönszerződést, illetőleg ingatlan jelzálogszerződést kötöttek. A közjegyző e nyilatkozatot és a kölcsön- és zálogszerződés szövegét 1429/450/2004. sz. alatt közjegyzői okiratba foglalta.

Felperesek a kölcsön törlesztését megkezdték, a svájci frank árfolyamának változása miatt folyamatosan emelkedő törlesztő részleteket fizettek. A havi törlesztő részletek összegének közlésével egyidejűleg a felperesi jogelődtől tájékoztatást is kaptak, azonban ezt felperesek nem olvasták el. I.r. felperes 2010 januárja táján az állását elveszítette, ezért a törlesztő részleteket fizetni nem tudta. Ezt követően II. r. felperes próbálta a kölcsön törlesztő részleteit tovább fizetni, azonban néhány hónap elteltével a kölcsönt törlesztő részletek kiegyenlítésével késedelembe estek. Ezért a felperesi jogelőd a kölcsönszerződést felmondta.

2010. június 16. napján a K&H Kereskedelmi és Hitelbank Rt. a felperesekkel szemben fennálló követelését az Erinum Capital Pénzügyi Szolgáltató Zrt.-re engedményezte, majd ugyanezen a napon az Erinum Capital Pénzügyi Szolgáltató Zrt. ugyanezen követelést tovább engedményezte a Gifház Ingatlanhasznosító és Szolgáltató Kft. részére.

Ezt követően a Gifház Ingatlanhasznosító és Szolgáltató Kft. kérelmére 2010. július 23. napján dr. Kautz Anna Mária közjegyző, az általa közokiratba foglalt kötelezettségvállaló nyilatkozatot végrehajtási záradékkal látta el, a dr. Beke Kamilla Judit közjegyzőhelyettes által 11050/Ü/638/2010/1. sz. közjegyzői okiratba foglalt felmondás alapján 14029/Ü/441/2010/1/2. sz. alatt I.r. felperessel szemben, míg 14029/Ü/442/2010/1/2. sz. alatt II.r. felperessel szemben 22.037,75 svájci frank tőke, 696,6 svájci frank ügyleti kamat, 12,37 svájci frank késedelmi kamat, 110,1 svájci frank kezelési költség, 22.860 Ft egyéb költség és 2010. május 4. napjától a megfizetésig a 22.037,75 svájci frank tőketartozás után évi 6,5 % ügyleti kamat, a teljes 22.856,82 svájci frank lejárt tartozás után pedig évi 2,8 % késedelmi kamat erejéig.

A végrehajtás foganatosítását I.r. felperessel szemben Várady Zoltán önálló bírósági végrehajtó 5.V. 1579/2010. sz. alatt, míg II.r. felperessel szemben pedig 5.V. 1578/2010. sz. alatt kezdte meg.

A végrehajtás folyamatban léte alatt, 2011. április 11. napján a Gifház Kft. a felperesekkel szemben őt megillető követelést alperesre engedményezte. A végrehajtást kérő személyében bekövetkezett jogutódlást a II.r. felperessel szemben folyamatban lévő ügyben a Váci Városi Bíróság a 2011. május 5. napján kelt és 2011. május 28. napján jogerőre emelkedett 1412-12. Vh. 546/2011/5. sz. alatti végzésével megállapította, míg az I.r. felperessel szemben az alperesi jogutódlást megállapító döntést a bíróság a 2011. június 17. napján kelt 1412-12. Vh. 165/2011/8. sz. alatti végzésével hozta meg.

A felperesekkel szemben folyó végrehajtási eljárások során a végrehajtási költségek összege kiegyenlítést nyert, hiszen az általános költségátalány 58.894 Ft összegben, valamint a munkadíj költségátalány készkiadási behajtási jutalék pedig 239.836 Ft összegben a végrehajtás során befolyt.

A felperesek keresetükben az ellenük folyó végrehajtások megszüntetését kérték perköltségükben történő alperesi marasztalás mellett. Arra hivatkoztak, hogy a végrehajtási záradékkal ellátott okirattal elrendelt és ellenük folyó végrehajtás során végrehajtani kívánt követelés érvényesen nem jött létre. E körben hivatkoztak arra, hogy az alperesi jogelőd és közöttük 2004. október 8-án kelt, és utóbb tartozáselismerő nyilatkozat formájában közokiratba foglalt kölcsönszerződés nem jött létre, mivel a kölcsön lényegi elemeiben konszenzus megállapodás közöttük nem volt, hiszen a devizaárfolyamban megállapodás a felek között nem volt, hiszen a szerződés akként rendelkezett, hogy a devizaárfolyamot maga a bank, tehát a hitelező, azaz az alperesi jogelőd határozhatta meg. A saját devizavételi árfolyama jelentette a folyósított kölcsönösszeg meghatározásának alapját. Mivel ez lényegi eleme volt a kölcsönszerződésnek, és ebben a kérdésben a szerződést kötő felek között megállapodás nem volt, ezért kölcsönszerződés sem jött létre.

Másodlagosan hivatkozott a kölcsönszerződés semmisségére is, elsődlegesen azért, mert felperesi álláspont szerint a megkötött kölcsönszerződés nyilvánvalóan jó erkölcsbe ütközik. Felperesi álláspont szerint abban a kölcsönszerződés megkötésének időpontjában a bankok és így az alperesi jogelőd is előre tudta azt, hogy milyen nagy haszonhoz fognak jutni ezzel a kölcsön konstrukcióval, hiszen az árfolyamokat maguk határozták meg, így maguk emelheték azt. Ténylegesen svájci frankot nem is fizettek a felpereseknek, nem az, hanem forintösszeg került folyósításra. Így kétszeres haszonhoz jutottak és a fedezeti ingatlant is könnyűszerrel szerezhették meg. Ez volt az eredeti cél. Nem pedig a tisztességes kölcsön nyújtása. A társadalom egészének általános értékrendjével mindenben összeegyeztethetetlenek voltak ezek az ügyletek, hiszen sokszoros haszonhoz juttatták a bankokat ráadásul mások károsodása árán. A bankok és így az alperesi jogelőd is színlelt devizaárfolyam költségeket és az egyoldalúan emelhető kamatokat egyszerűen rákényszerítették az ügyfelekre és ezzel az ügyletből eredő minden kockázatot, mely kizárólag a felperesek, mint fogyasztók hátrányára szolgált. Az árfolyamkockázatot is a bank, tehát az alperesi jogelőd teljesen az ügyfélre, azaz a felperesekre terhelte. A prudens működés elveit sem tartották szem előtt a hitelezés alkalmával, amely ugyancsak nyilvánvalóan jó erkölcsbe ütközővé tette az ügyletet. A kölcsön visszafizetésének kockázatáért is fizetendő az ügyleti kamat, azonban a felperesi álláspont szerint az ügyfélre ilyen jellegű kockázatot áterhelni nem lehet, ennek a kockázatnak a hitelező banknál kell maradnia. Így az árfolyam változásból eredő kockázatot is a banknak kellett volna viselnie. A felperes hivatkozott arra is, hogy a megkötött kölcsönszerződés ennek okán egy

leplezett biztosítás, hiszen a kockázat fogyasztóra történő áthelyezése valósul meg ahelyett, hogy az ilyenfajta kockázat hátrányos következményeit a hitelező pénzügyi intézet egy saját maga által kötött biztosítás felhasználásával előzné meg. Jó erkölcsbe ütközik azért is a megkötött kölcsönszerződés, mert több pontban tisztességtelen kikötést tartalmaz és ezek összességében a szerződés jó erkölcsbe ütközését is jelentik. Az is egyértelműen bizonyítja ezen szerződések jó erkölcsbe ütközését, hogy ezek a nagy tömegben közvetített konstrukciók a társadalmat is szétzüllesztették. Ugyanakkor utóbb a kormány és a parlament is a maga eszközeivel megpróbált ezen szerződések károsító hatásai ellen fellépni. A bank eleve nem közvetíthetett volna olyan hitelkonstrukciót, amely beláthatatlan kockázatot rejt magában. A kockázatok lehetőségéről szóló tájékoztatás önmagában nem elégséges a jó erkölcsbe ütközés, mint semmisségi ok kivédésére, hogyha az valós információkat a fogyasztók számára nem rejt. Felperesek hivatkoztak arra is, hogy a megkötött kölcsönszerződés uszoras szerződés, melynek okán ugyancsak semmis. A felperesek szerint a megkötött kölcsönszerződés semmis azért is, mert már eleve lehetetlen szolgáltatásra irányult. A megemelkedett törlesztő részletek fizetésére ugyanis a felperesek, mint fogyasztók nem voltak képesek, és ezt már a szerződéskötés pillanatában az alperesi jogelőd, mint hitelező észlelte, ez számára nyilvánvaló volt. Látnia kellett. Előadták azt is, hogy a teljesítés a kölcsönszerződés vonatkozásában utóbb lehetetlenült, méghozzá a felpereseken kívülálló okból. Így a szerződés teljesítésére ezen oknál fogva nem kötelesek. Előadták azt is, hogy a perbeli kölcsönszerződés a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 213. § (1) bek.-ének a.), b.), c.) és d.) pontjában foglaltak megsértése miatt is semmis. A szerződés ugyanis nem tartalmazza a devizaárfolyam változásra vonatkozó becslést, az árfolyamrés, ami a deviza eladási és vételi árfolyamok között jelentkezik, eladási és vételi árfolyamok között jelentkezik szükségszerűen a költsége. Ezt azonban a szerződés nem nevesítette, a teljes hiteldíjmutató ezt nem tartalmazza, illetve a szerződésben meghatározott teljes hiteldíjmutató számítása nem nyomon követhető, nem állapítható meg az, hogy az árfolyamrés, mint költség a teljes hiteldíjmutató számítása során figyelembe vételre került-e, avagy nem. Ugyanakkor az árfolyam emelkedést maga a bank a saját felelőtlen hitelkihelyezési gyakorlatával maga generálta, ennek veszélyeiről megfelelő tájékoztatás, vagy becslés a szerződésben nem volt, így a szerződés valós kockázatának megítélésére a felperesek, mint fogyasztók nem voltak képesek. Nem tűnt ki számukra az sem a szerződésből, hogy a kölcsön összegét szükségszerűen nagyobb ráfordítással kell majd visszafizetni, mint ahogyan az a szerződés szövegéből egyértelműen kiderül. Nem mutatta be ugyanakkor az alperesi jogelőd a kamatterhek várható változását sem a teljes futamidőre vonatkoztatva, holott ez jogszabályi kötelezettsége lett volna. A teljes hiteldíjmutatón kívüli tétel (költség, díj) nem számítható már fel, és éppen ezért a szerződésben meghatározott törlesztő részlet sem változhatott volna a futamidő alatt. Ugyanakkor a kölcsönszerződés sérti a Hpt. 210. § (1) bek.-ében meghatározott írásbeliség követelményét is, hiszen eszerint a kölcsön összegét is írásba kellett volna foglalni. Ez azonban a perbeli kölcsönszerződés esetében nem történt meg, hiszen a devizaárfolyam és a kölcsön összege sem volt konkrétan meghatározva, illetőleg annak forintbeli ellenértéke változó lehetett. A várható törlesztő részletekről és várható kamatlábakról, vagy induló kamatlábakról van csak szó a szerződésben és egyoldalú szerződésmódosítási lehetőséget biztosít a szerződés az alperesi jogelőd számára, anélkül azonban, hogy konkrét oklistát tartalmazna. A Hpt. rendelkezéseinek helyes értelmezése alapján nemcsak az első hanem az összes törlesztő részlet mértékét konkrétan meg kellett volna határozni a szerződésben, enélkül a szerződés semmis. Egyoldalú szerződésmódosítás így akár a kamatláb változása esetére is az alperesi jogelődnek felmondási jogot kellett volna biztosítani a felperesek számára, ilyen lehetőség azonban a

szerződés szerint nem állt rendelkezésre. Csupán árfolyamváltozásra hivatkozva egyszerűen megemelték a törlesztő részleteket. A szerződésmódosítás feltételeit már a szerződéskötéskor meg kellett volna határozni az alperesi jogelődnek, de itt csupán annyit rögzítettek, hogy a kölcsön kamatlába, illetőleg a kezelési költségek változó mértékűek. Ez a meghatározás azonban elégtelen, mert a Hpt. 213. § (1) bek. d.) pontjában foglaltaknak ez a megfogalmazás nem felel meg. Így ez az egyoldalú szerződésmódosítási lehetőség tisztességtelen szerződési kikötésnek minősül, így a szerződés tartalma szempontjából figyelmen kívül marad. A törlesztő részlet változás és a devizaárfolyam változtatás is egyoldalú szerződésmódosításnak minősül függetlenül attól hogy ezeket a tényezőket eleve változó mértékűnek rögzítették a felek a kölcsönszerződésükben. Ezt az alperesi jogelőd önkényesen hajthatta végre, a mértékét semmi nem befolyásolta, csak a saját likviditási helyzete. A perbeli kölcsönszerződés nem határozza meg az árfolyamrés fogalmát sem, sőt nem szól ennek felmerüléséről sem, ezért a Hpt. 213. § (1) bek.-ének b.) pontja alapján az egész szerződés semmis. Emellett a felperesek utaltak arra is, hogy a szerződés valamennyi rendelkezése általános szerződési feltételnek minősül, hiszen azt a hitelező a felperesekkel, mint fogyasztóval egyedileg nem tárgyalta meg. A felperesi álláspont szerint a végrehajtani kívánt követelés alapját képező szerződés semmis egyrészről a Hpt. 213. § (1) bek.-ének a.) b.) c.) és d.) pontok szerint, mivel az ott előírt tájékoztatás a szerződésben nem található, ez a fogyasztók részére nem történt meg, a Ptk. 205.§ (2) bek.-e szerint mivel a felek a szerződés lényeges tartalmi kérdéseiben nem állapodtak meg, a Ptk. 207.§ (6) bek.-e szerint színlelt szerződés és ennek okán is semmis, hiszen tőzsdei forex trade ügyletet leplez a Ptk. 209. § (1) bek.-e szerint tisztességtelen szerződési feltételek kikötése jellemzi a szerződést, több ilyen kikötés található abban. A hitelező emellett a szerződés megkötése során a jóhiszeműség és tisztesség követelményét is megsértette, valamint a Ptk. 5. §(2) bek.-e szerinti joggal való visszaélés tilalmát is megvalósította, hiszen a jogait a társadalmi rendeltetésével össze nem férő célra használta. Jogszabály megkerülésével kötött szerződésnek is tekinthető, hiszen forex trade befektetési tőzsdeügylet kölcsönkénti alkalmazása állapítható meg a perbeli esetben. Ezen túlmenően pedig nyilvánvalóan jó erkölcsbe ütközik a szerződés, hiszen a devizakölcsönök kockázatát kizárólag felperesekre terhelte és tisztességtelen szerződési feltételek alkalmazására került sor.

A szerződés tehát nem mutatja meg az abban foglalt kölcsön valós terheit, a kamat mértékét a bank jogosult változtatni és a költségek egyoldalú módosítására is joga van a szerződés értelmében, viszont az egyoldalú szerződésmódosítás esetére felmondási jogot nem biztosít és oklistát sem közöl. Az opció kikötése is jogellenes volt. Igaz, hogy a szerződés semmisségének, érvénytelenségének megítélése szempontjából a szerződés megkötésekor hatályban lévő jogszabályi környezet az irányadó, de a 93/13. EKG irányelv rendelkezései akkor is figyelemmel kell lenni jelen perbeli jogviszonyban, hogyha a jogalkotó a rendelet kapcsán őt terhelő jogalkotási kötelezettségének nem tesz eleget, azt elmulasztja. Az irányelv rendelkezéseit figyelembe véve az állapítható meg, hogy az irányelv rendelkezéseivel ellentétes szerződési kikötése egyszerűen nem kötik a fogyasztót, e kikötések nélkül a részleges érvénytelenség szabályaira figyelemmel kell a jogviszonyt és magát a kölcsönszerződést is megítélni. Hangsúlyozták a felperesek, hogy a perbeli kölcsönszerződés egy forex trade ügyletet leplez, ami miatt semmis, hiszen az ilyen ügylet tőzsdén kívül nem folyhat, valójában azonban a hitelező devizát adott el a fogyasztóknak, azaz az ügyfélnek.

Felperesi álláspont szerint ezen túlmenően nem is kölcsönszerződésről volt szó, hanem egy más ügyletről, hiszen a megállapodás szerint nem ugyanarról ugyanannyit kellett visszaadni, hanem a

megkapott forintösszeget svájci frankban kellett visszatörleszteni. Plusz pénzeket azonban a kölcsönre rátenni nem lehetett volna. Az alperes hatásköri kifogásával összefüggésben a felperesek előadták, hogy a fogyasztói szerződések tisztességtelenségére kifogás formájában mindenféle időbeli korlát nélkül hivatkozhatnak, és a végrehajtás megszüntetése iránti per jellegéből következően az erre való hivatkozás felperesek szempontjából védekezésnek minősül.

Alperes felperesek keresetének elutasítását és perköltségeiben történő marasztalását kérte. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a helyi bíróság, azaz a perbíróság hatáskörrel, fogyasztói szerződésekben megjelenő általános szerződési feltételek tisztességtelenségének megállapítása kapcsán hatáskörrel nem rendelkezik, ezért felperesek keresetét el kell utasítani. A felperesek ugyan alakszerűen az érvénytelenség megállapítására és a jogkövetkezmények levonására vonatkozó kereseti kérelmüktől elálltak, de tartalmát tekintve a végrehajtás megszüntetése iránti kereseti kérelmük is szükségszerűen maga után vonja az érvényesség vizsgálatát és az érvénytelenség tényének megállapításával járt, amelyet alperesi álláspont szerint csak a rendelkező részben rendezhet a bíróság, ez nem indoklásra tartozó kérdés. Alperes utalt arra is, hogy a perbeli kölcsönszerződés érvényességét, vagy érvénytelenségét a szerződéskötés kori állapot szerint kell megítélni, az akkor hatályban lévő jogszabályi környezet lesz az irányadó. Az általános szerződési feltétel tisztességtelenségére való hivatkozások megtámadási ok, azonban jelen esetben a megtámadási határidőből a felperesek már kicsúsztak, így ezt igényüket sem érvényesíthetik. Az alperesi álláspont szerint a perbeli kölcsönszerződés mindenben megfelelt a megkötésekor irányadó jogszabályi rendelkezéseknek. Egyértelműen tartalmazta a szerződés tárgyát, hiszen a kölcsön összegét svájci frankban határozottan megjelölték, valamint a futamidőt is és a kölcsönhöz kapcsolódó költségeket is a teljes hiteldíjmutatót is rögzítették, azt a 41/1997. (III.5.) Korm.rend.-ben meghatározott számítási mód alkalmazásával kalkulálták ki, tehát erre alapítottan érvénytelenség szóba sem jöhet. A felek szerződése meghatározza mind az ügyleti kamat, mind a késedelmi kamat mértékét és a kölcsönhöz kapcsolódó költségeket, díjakat és teljes hiteldíjmutatót is, éppen ezért a Hpt. 213. § (1) bek.-ének c.) pontjában foglaltak nem jöhetnek szóba, e körben felperesek valótlant állítanak. Alperesi álláspont szerint a szerződés tartalmazza azoknak a körülményeknek a részletes meghatározását is, amelyek esetében a teljes hiteldíjmutató megváltoztatható. Tőzsdei forex trade ügyletet a perbeli kölcsönszerződés nem takar, az nem is színlelt ügylet, felperesek erre vonatkozó hivatkozása az alperes számára értelmezhetetlen, hiszen a forex trade ügyletnek az a lényege, hogy részvényekkel való kereskedés éppen a tőzsdén kívül zajlik. A szerződést kötő felek minden lényeges szerződés létrejötte szempontjából lényegesnek minősülő kérdésben megállapodtak, ezt írásba is foglalták, sőt utóbb közokiratba tett tartozáselismerő nyilatkozattal meg is erősítették. Így a felperesek szerződés létrejöttére való hivatkozása teljességgel alaptalan. A szerződésnek nincs olyan általános szerződési feltétele, amely tisztességtelenség lenne minősíthető, hiszen a szerződési feltételt jogszabály állapítja meg, vagy jogszabály előírásának megfelelően határozzák meg, az nem lehet tisztességtelen. Márpedig az alperesi jogelőd ennek megfelelően járt el. A szerződés megkötése során az alperesi jogelőd sem joggal való visszaélést nem valósított meg sem a jóhiszeműség és tisztesség követelményét nem sértette. Ugyanis a perbeli kölcsönszerződés megkötésétől kezdődően éveken keresztül az ezen ügyletekhez kapcsolódó árfolyamnyereségből az ügyfelek, tehát a fogyasztók is részesedtek. A perbeli kölcsönszerződés felmondásakor pedig nagyjából 20 Ft/ CHF volt csak az árfolyam növekedés. Tehát jelen perbeli esetben a problémát nem az árfolyam növekedés okozta. Jó erkölcsbe ütközönek a szerződés nem tekinthető, hiszen az árfolyam változások előnyeiből is

részesedtek a fogyasztók éppúgy, mint ahogyan az abból adódó veszteséget is viselni kötelesek. Amennyiben van és tisztességtelennek minősíthető általános szerződési feltétel a perbeli kölcsönszerződésben, az is a szerződésnek csupán részleges érvénytelenségét eredményezheti. Így ennek megállapítása esetére az alperes a végrehajtás korlátozását kérte ellenkérelmében a jelenleg fennálló végrehajtási ügyérték 150.000 Ft-tal csökkentett összegével megegyező mértékre. Utalt arra is, hogy a devizaárfolyamot a bankok nem önkényesen határozták meg, hanem rögzített elvek alapján.

Felperesek keresete alapos az alább kifejtettek miatt.

A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 369. § a.) pontja értelmében a végrehajtási záradékkal ellátott okirattal és a vele egy tekintet alá eső végrehajtható okirattal elrendelt végrehajtás megszüntetése és korlátozása iránti pert akkor lehet indítani, ha a végrehajtani kívánt követelés érvényesen nem jött létre.

A Ptk. 205. § (2) bek.-e értelmében a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges. Nem kell a feleknek megállapodniuk olyan kérdésekben, amelyet jogszabály rendez. A Ptk. 523. § (1) bek.-e értelmében kölcsönszerződés alapján a pénzüintézet, vagy más hitelező köteles meghatározott pénzüösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni. Tekintve, hogy felperesek keresetük megalapozásaként arra is hivatkoztak, hogy az alperesi jogelőd és a felperesek között a kölcsönszerződés létre sem jött, illetve amennyiben szerződéses kapcsolat a felek között létrejött, az kölcsönszerződésnek nem minősíthető, a bíróságnak a felperesek egyéb érvénytelenség témakörébe tartozó hivatkozásait megelőzően a jogviszony létrejöttét kellett vizsgálnia.

A felperesek által csatolt és közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés tartalmából kitűnt, hogy a szerződést kötő felek a kölcsön összegét egyértelműen meghatározták 28.009 svájci frank összegben, és felperesek az átvett kölcsönösszeg visszafizetésére is kötelezettséget vállaltak. Igaz ugyan, hogy a ténylegesen folyósított kölcsön összege a szerződésben rögzített kölcsön összegétől eltérő is lehetett, de a szerződést kötő felek már eleve a szerződésben meghatározták azt a számítási módot, mellyel a folyósítás napján a ténylegesen folyósított kölcsönösszeg meghatározható volt, és a folyósítható legmagasabb összegek is 4.000.000 Ft-ban maximáltak. Rögzítették azt is, hogy a folyósított kölcsön összege a folyósítás napján érvényes és a bank által hivatalosan közzétett devizában vételi árfolyam alkalmazásával történik, ebből következően a szerződést kötő felek közös akarata szerint az egyik szerződést kötő partner, azaz a hitelező volt jogosult a kölcsön összegét az előre rögzített számítási mód alapján meghatározni. A Ptk. 523. § (1) bek.-e a kölcsönszerződés létrejöttéhez csupán azt kívánja meg, hogy a hitelező meghatározott pénzüösszeget bocsásson az adós rendelkezésére. A felperesek által kifogásolt szerződés azonban az alperesi jogelőd, tehát a hitelező által nyújtani kívánt kölcsön összegét egyértelműen meghatározta, melyhez elegendő a bíróság megítélése szerint az is, ha a szerződés tartalmazza azt a számítási módot, amely alapján a kölcsönösszeg meghatározható. Így a szerződést kötő felek között a kölcsön összege vonatkozásában a megállapodás létrejött, a felperesek a kölcsön visszafizetését a szerződés szerint ugyancsak vállalták, így a lényegi elemekben megállapodtak, közöttük a Ptk. 523. § (1) bek.-e szerinti kölcsönszerződés így létrejött. A folyósítás kapcsán alkalmazott devizaárfolyam is

meghatározásra került, ha nem is konkrét forint összegben került feltüntetésre a szerződésben, hiszen az alperesi jogelőd, mint hitelező bank által hivatalosan közzétett adott devizára vonatkozó vételi árfolyamot rögzítették e körben. A felek szerződési szabadságának elvéből következően a szerződést kötő feleknek lehetőségük van arra is, hogy a közöttük lévő elszámolás alapját képező pénznemet, illetőleg az elszámolás során alkalmazott árfolyamokat egyik vagy másik fél által kimunkált, vagy rögzített értékekhez kössék. Önmagában ez létre nem jötté a perbeli kölcsönszerződést nem tette. Különös tekintettel arra is, hogy ezt az alkalmazott számítási módot utóbb maguk a felperesek sem sérelmezték a kölcsönszerződés törlesztésének időszakában, a kölcsön törlesztő részleteit éveken keresztül megfizették az alperesi jogelődnek, melyből az tűnt ki, hogy az árfolyamban történt ilyen jellegű megállapodást a szerződés létrejöttére is kiható, lényeges tartalmi elemnek maguk sem tekintették.

Felperesek hivatkozásával szemben pedig a megkötött szerződés kölcsönszerződés volt. Nemcsak azért, mert az erről készült írásbeli okirat ezt az elnevezést tartalmazza, hanem azért, mert a felperesek, mint adósok meghatározott pénzüsszeget kaptak, és ennek a pénzüsszegnek a visszafizetésére vállaltak kötelezettséget, értelemszerűen a pénzhasználat ellenértékének megfizetése mellett. A felperesek tehát pénzt kaptak és pénzt kellett visszafizetniük, mely tény alapján az ügylet kölcsön jellege egyértelműen megállapítható volt. Önmagában az ügylet kölcsön jellegén nem változtat az, ha a kölcsönösszeget devizában tartják nyilván, de forintban folyósítják, illetve törlesztik (BDT. 2012.2739).

A fentiekből következően a bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a végrehajtás alapját képező és közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés érvénytelensége a felperes által hivatkozott bármely ok alapján megállapítható-e, és így a felperesekkel szemben a végrehajtás folytatásának helye van-e.

A felek között nem volt vitatott az a perben, hogy a végrehajtás alapját képező és közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés fogyasztói szerződésnek minősül. A Ptk. 685. § e.) pontja ugyanis a fogyasztói szerződés fogalma kapcsán azt rögzíti, hogy annak azt a szerződést kell tekinteni, amely a fogyasztó és olyan személy között jön létre, aki (amely) a szerződést gazdasági, vagy szakmai tevékenysége körében köti. Ugyanezen jogszabályhely d.) pontja értelmében pedig fogyasztónak azt kell tekinteni, aki a gazdasági, vagy szakmai tevékenység körén kívül eső célból köt szerződést. Nem vitásan az alperesi jogelőd a kölcsönök nyújtását a gazdasági, vagy szakmai tevékenységek körében kötötte, hiszen kifejezetten pénzügyi szolgáltatások nyújtására specializálódott szervezetről volt szó. Felperesek pedig egyértelműen laikusként, a gazdasági, vagy szakmai tevékenységük körén kívül eső célból kötötték meg ezt az ügyletet. Így a perbeli kölcsönszerződés szempontjából a kölcsönszerződés megkötésének időpontjában hatályos fogyasztókra vonatkozó és fogyasztóvédelmi rendelkezések irányadóak voltak.

Erre alapítottnan élt hatásköri kifogással az alperes és arra az álláspontra helyezkedett, hogy jelen perben a bíróság tartalmát tekintve egy fogyasztói szerződés érvényességének kérdését vizsgálja többek között a felperes által hivatkozott és tisztességtelennek minősülő szerződési feltételek kapcsán. A Pp. 23. § (1) bek.-ének k.) pontja valóban kimondja azt, hogy a törvényszék hatáskörébe tartoznak a tisztességtelen szerződési feltételek érvénytelensége tárgyában (Ptk. 209/A. § (1) és (2) bek., 209/B. §, 301/A. § (4-6) bek.) indított perek. Ebből a szempontból nincs jelentősége annak,

hogy a tényleges kereseti kérelem a felperesek ellen folyó végrehajtás megszüntetésére irányul. A jogvita elbírálása ezért a törvényszék hatáskörébe tartozik. Az alperes által e körben hivatkozott és a fogyasztói szerződés érvényességével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 2/2011. PK. vélemény 4. pontja azonban az alperesi állásponttal szemben kifejezetten azt rögzíti, hogy a Pp. fent hivatkozott hatásköri szabályát csak a perre vonatkozóan lehet alkalmazni, a pert pedig a hatáskör szempontjából a felperes keresete alapján kell minősíteni. Nincs ugyanis olyan eljárási szabály, ami a hatáskört a védekezés bármely formája szerint állapítaná meg. Így a védekezés körében előadott kifogásoknak a hatáskörre nincs kihatásuk, nem adhatnak alapot a pernek a törvényszékre való áttételére. Amennyiben a szerződési kikötés tisztességtelenségére való hivatkozás jelenik meg a helyi bíróság előtt folyó ügyben, úgy a kereseti kérelem érdemi elbírálása körében a kikötés tisztességtelenségét a helyi bíróságnak igenis vizsgálnia kell. A végrehajtás megszüntetése iránti per speciális abból a szempontból, hogy eleve egy jogorvoslati jellegű eljárás a végrehajtási záradékkal ellátott okirattal és vele egy tekintet alá eső végrehajtható okirattal elrendelt végrehajtások esetében. Ilyenkor ugyanis magát a végrehajtást külön peres eljárás nem előzi meg, ezért az adós a végrehajtást kérő követelésével szembeni kifogásait korábban nem adhatja elő, erre lehetőséget számára csupán a végrehajtás megszüntetése, illetőleg korlátozása iránti per jelenti. Ezért is engedi meg a jogalkotó e körben a végrehajtani kívánt követelés érvényes létrejöttének hiányára való hivatkozást. Tehát amikor ez esetben a felperes a végrehajtás megszüntetését kéri, gyakorlatilag az alperes vele szemben támasztott követelésével szembeni kifogásait adja elő. Így végrehajtás megszüntetése iránti perben az adott ügylet egyes kikötéseinek tisztességtelenségére való hivatkozása ténylegesen kifogás, azaz védekezés formájában történik még akkor is, ha maga a kifogást előterjesztő a perindító fél. Hiszen a hangsúly perjogi szempontból a védekezésen van. Éppen ezért a 2/2011-es Pk. vélemény helyes értelmezése alapján a felperesek tisztességtelen szerződési kikötésekre való kereseti hivatkozása érdemben a perbíróság által vizsgálandó volt. Az ügy áttételének ezen okból nem volt helye, ezért tehát alperes hatásköri kifogása eredményre nem vezetett.

A Ptk. 202. § -a szerint ha a szerződő fél a szerződés megkötésekor a másik fél helyzetének kihasználásával feltűnően aránytalan előnyt kötött ki, a szerződés semmis (uzsorás szerződés). Felperesek a perbeli kölcsönszerződés érvénytelensége kapcsán hivatkoztak annak uzorás jellegére is. Azonban a személyes meghallgatása során I.r. felperes maga nyilatkozott úgy, hogy a kölcsön felvételének indoka az akkor már kizárólagos tulajdonában álló, és zálogul lekötött ingatlan komfortosabbá tétele volt, hogy azt a saját igényei szerint alakíthassa át. Ebből pedig az következett, hogy a perbeli kölcsönügylet kapcsán felperesek maguk sem hivatkoztak szorult helyzetükre, illetve annak alperesi jogelőd által történt kihasználására. Ebből következően pedig az uzorosa konjunktív feltételei közül a szubjektív elem, tehát a másik szerződő fél helyzetének kihasználása nem volt megállapítható, így az esetlegesen fennálló objektív feltétel további vizsgálata szükségtelen volt. A törvény ugyanis csak a két feltétel együttes fennállása esetén teszi lehetővé a szerződés semmissé nyilvánítását. Így kétséget kizáróan az a következtetés volt levonható, hogy jelen kölcsönszerződés semmissége uzorosa címén nem megállapítható.

Felperesek hivatkoztak a perbeli kölcsönszerződés színleltetésére is és ezen okból történő semmisségére mondván azt, hogy ez a kölcsönszerződés valójában egy forex trade ügyletet leplez.

A Ptk. 207. § (6) bek.-e úgy rendelkezik, hogy a színlelt szerződés semmis; ha pedig az más

szerződést leplez, a szerződést a leplezett szerződés alapján kell megítélni.

A bíróság megítélése szerint a perben rendelkezésre álló adatok alapján kétséget kizáróan megállapítani a perbeli ügylet színleltségét nem lehetett, hiszen a személyes meghallgatásuk során a felperesek egyértelműen úgy nyilatkoztak, hogy kölcsönt kívántak felvenni az alperesi jogelődötől, tehát az ügyletkötési szándékuk valós volt, és az alperesi álláspont is a per során mindvégig következetes volt a tekintetben, hogy kölcsönszerződés megkötésére sor került, ez volt a felek valós ügyleti akarata. A megkötött kölcsönügylet mellett, illetőleg ahelyett a szerződést kötő felek között forex trade ügylet létrejött sem volt a bíróság megítélése szerint megállapítható, hiszen a forex piac alatt egy devizapiacot kell érteni, forex trade ügylet alatt pedig ezen a piacon történő ügyletkötést, amely piacon jelenlévő eladók és vevők az egyik nemzet devizájának a másik nemzet devizájára történő átváltásával kívánnak anyagi haszonra szert tenni, tehát a piaci szereplők az árfolyamok közötti különbségekre és az ezen keresztül elérhető nyereségre spekulálnak. Jelen perbeli helyzetben azonban a bíróság megítélése szerint ilyenről nincsen szó. Pusztán az, hogy a felperesek kölcsöntartozását devizában tartják nyilván és az elszámolás a felek között ezen pénznemben történik, nem jelent egyben forex trade ügyletet még annak ellenére sem, hogy a havi svájci frankban megállapított törlesztő részlet kiegyenlítéséhez az elszámolás szempontjából valóban a hitelezőtől az adós, azaz jelen esetben felperesek ténylegesen devizát vásárolnak, hiszen a bank által közölt eladási árfolyamon történik a forintban fizetett törlesztő részlet átváltása. Itt azonban a vevő, azaz a felperesek szándéka egyetlen alkalommal sem anyagi haszonszerzésre irányult, hanem csupán a törlesztő részlet kiegyenlítésére. Így a perbeli kölcsönszerződés érvénytelensége ez okból sem volt megállapítható.

További semmisségi okként hivatkoztak a felperesek a szolgáltatás lehetetlenségére is. A Ptk. 227. § (2) bek.-e mondja ki azt, hogy a lehetetlen szolgáltatásra irányuló szerződés semmis. Ezen érvénytelenségi ok vizsgálata során a bíróságnak elsődlegesen azt kellett szem előtt tartania, hogy a semmisségi oknak a szerződés megkötésének időpontjában kell fennállnia, az érvényesség megítélése szempontjából a szerződéskötés időpontját követően beállt körülményváltozásoknak már nincsen jelentősége. Másrészt pedig a szolgáltatásnak a semmisségi ok bekövetkezéséhez objektíve kell lehetetlennek lennie, nemcsak a felperes, azaz a szerződésben kötelezett fél szempontjából teljesíthetetlennek. E körben maguk a felperesek is arra hivatkoztak, hogy a szerződés azért volt már eleve lehetetlen szolgáltatásra irányuló, mert a megemelkedett törlesztő részletek fizetésére nem voltak képesek. Ez az utólagos körülményváltozás volt teljesen nyilvánvaló már álláspontjuk szerint a szerződés megkötésének pillanatában is.

A bíróság nem osztotta ezt a felperesi álláspontot. A felperesek által ugyanis a perbeli kölcsönszerződés kapcsán vállalt szolgáltatás a kölcsön törlesztő részleteknek az időszakonként visszatérően történő megfizetését takarta, tehát egy időszakonként visszatérő pénzfizetést. Ez önmagában a szerződés megkötésének időpontjában nem volt lehetetlen, amit az az utólagos esemény is egyértelműen alátámaszt, hogy a kölcsön törlesztő részleteit felperesek több éven keresztül a szerződéskötést követően is rendszeresen kiegyenlítették, az alperesi jogelődnek megfizették. A kölcsön törlesztése akkor maradt abba, amikor I.r. felperes a munkáját és így a rendszeres bevételi forrását elveszítette. Ezen utólagos esemény azonban a szerződés érvényességét értelemszerűen már nem érinthette, és nem is tette objektíve lehetetlenné a szerződés teljesítését, az csupán az I.r. felperes szubjektív körülményeinek változása folytán lett számára lehetetlen.

Felperesek ugyan hivatkoztak a teljesítés, azaz a szerződés lehetetlenülésére is. Ez azonban szükségszerűen szerződésszegési kérdés, a kölcsönszerződés érvényességét semmilyen körülmények között nem befolyásolja. Így a felperesek érvénytelenségre alapított keresetét sem alapozhatta meg még valóságának fennállása esetén sem.

Felperesek további hivatkozása volt a perbeli kölcsönszerződés nyilvánvalóan jó erkölcsbe ütközése.

A Ptk. 200. § (2) bek.-e egyebek mellett úgy rendelkezik, hogy semmis a szerződés akkor is, ha nyilvánvalóan a jó erkölcsbe ütközik. A jó erkölcs fogalmát a felperesi hivatkozás szerint valóban nem határozza meg a Polgári törvénykönyv. A bírói gyakorlatban kialakult értelmezés szerint a jó erkölcs polgári jogi értelemben a társadalom általános értékítéletét, a magánautonómiának a társadalmi közmegegyezés által meghatározott korlátait, az általánosan elvárható magatartás zsinórmértékét fejezi ki. A szerződéses szabadság tehát nem korlátlan, a törvény nem fogadja el érvényesnek azokat a szerződéseket, amelyek nyilvánvalóan sértik az általánosan kialakult erkölcsi normákat. A bíróság megítélése szerint azonban a perben rendelkezésre álló adatok alapján a perbeli kölcsönszerződés nyilvánvalóan jó erkölcsbe ütközése nem volt megállapítható. A felperesek ugyan hivatkoztak arra, hogy a bankok már a devizaalapú kölcsönök megkötésekor, így a jelen perbeli kölcsön megkötésekor is előre tudták azt, hogy nagy haszonhoz fognak azáltal jutni és valamennyi az ügyletből eredő kockázatot a fogyasztóra, azaz felperesekre terheltek át. A felperesek által e körben 26/F/1. sz. alatt csatolt 2004. októberi BÉT havi elemzés nem volt alkalmas annak kétséget kizáró bizonyítására, hogy az alperesi jogelőd az ügylet megkötésekor már előre tudta a perbeli kölcsönszerződés vonatkozásában, hogy milyen mértékű haszonra fog abból szert tenni, illetőleg arra sem volt utaló adat, hogy az alperesi jogelőd konkrétan milyen hasznot várt volna el ettől az ügylettől, vagy hogy kizárólag a hasznuk növelése érdekében önkényesen növelték volna a svájci frank árfolyamát. A szerződés megkötésének időpontjában a társadalom egészének általános értékrendjével nem ütköző volt az ilyen jellegű kölcsönszerződések megkötése, hiszen a devizaárfolyam változásokban rejlő kockázatok mellett alacsonyabb kamatot kínáltak, és hosszú időn át kedvezőbb feltételek mellett voltak az ilyen jellegű kölcsönök törleszthetőek a hasonló forintalapú kölcsönökhöz képest. Önmagában pedig az árfolyamkockázatnak az ügyfélre történő áthárítása az ügylet jó erkölcsbe ütközését nem vonja maga után, legfeljebb az adott szerződési kikötés tisztességtelenségét eredményezheti, mely jogkövetkezménye a részleges érvénytelenség.

A prudens működés elveinek betartása a pénzügyintézet saját biztonságos működésének fenntartását szolgálja, a bank-ügyfél viszonyra kihatása nincs, a pénzügyintézet részéről az esetlegesen kevéssé átgondolt hitelezési gyakorlat az érintett kölcsönszerződés érvényességére kihatással közvetlenül nincs, önmagában az ügylet jó erkölcsbe ütközését sem alapozza meg. Alaptalan a bíróság megítélése szerint az a felperesi hivatkozás is, hogy az ügyfélre a pénzügyintézet a kölcsön nyújtása során az ügylet semmiféle kockázatát, így az árfolyamkockázatot sem terhelheti át, hiszen a hitelező meghatározhatja a felszámításra kerülő, az általa már nyújtott kölcsönért járó ellenszolgáltatásban nemcsak az ügyleti kamatot, költségeit, és a hiteldíjat, hanem ebben értékelheti, kalkulálhatja az ügylet mögötti háttértranzakciókkal, így a deviza fedezeti ügyletekkel pénzügyi szakmai szempontból indokoltan felmerülő valamennyi költséget, kiadást és az üzleti hasznát is. Így attól, hogy az ügylet kockázatát a pénzügyintézet esetleg a fogyasztóra hárítja át valamilyen mértékben, az ügylet még nem lesz nyilvánvalóan jó erkölcsbe ütköző. Pusztán az áthelyezett kockázat miatt az ügylet nem lesz biztosítási szerződés sem. Amennyiben a kockázat ügyfélre történő áterhelését

ténylegesen megvalósító szerződési feltételek szerint a tisztesség követelményét meghaladó mértékű kockázat kerül az ügyfélre, úgy ezen egyezségi szerződési kikötések tisztességtelensége vizsgálható és az ehhez kapcsolt jogkövetkezmények alkalmazandóak. Pusztán egy vagy több tisztességtelen szerződési kikötés miatt az egész szerződés nem lesz jó erkölcsbe ütköző. Így a bíróság jelen perbeli kölcsönszerződés jó erkölcsbe ütköző voltát sem tudta megállapítani a perben rendelkezésre álló adatok alapján.

Felperesek a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértése kapcsán a Ptk. 4. § (1) bek.-ében foglaltakra való hivatkozással konkrét tényeket nem jelöltek meg, így a bíróság ezen hivatkozásukat a szerződés jó erkölcsbe ütközösége körébe tudta csak vonni, ezt a hivatkozást azonban a fentiek okán nem tartotta megalapozottnak. A Ptk. 5. § (2) bek.-e kapcsán hivatkozott joggal való visszaélés társadalmi rendeltetésével össze nem férő célra megjelölésű felperesi kifogás kapcsán a konkrét tények a felperesi keresetből ehhez kapcsolódóan ugyancsak hiányoztak, nem jelölték meg felperesek, hogy konkrétan mely jogát gyakorolta álláspontjuk szerint az alperesi jogelőd, vagy az alperes visszaélésszerűen és ez hogyan hatott a perbeli kölcsönszerződés érvényességére. Így a bíróság ezt a felperesi hivatkozást érdemben vizsgálni nem tudta.

A keresetük megalapozásaként a felperesek hivatkoztak a Hpt. 213. § (1) bek.-ében foglalt a.) b.) c.) és d.) pontok szerinti tájékoztatás hiányára is és ennek okán a perbeli kölcsönszerződés érvénytelenségére is. A perbeli kölcsönszerződés megkötésének időpontjában hatályos Hpt. 213. § (1) bek.-e kimondja, hogy semmis az a fogyasztási kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza

- a.) a szerződés tárgyát,
- b.) az éves, %-ban kifejezett teljes hiteldíjmutatót, a hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett egyéb – esetleges – költségek meghatározását és összegét, vagy ha az ilyen költségek pontosan nem határozhatóak meg, az ezekre vonatkozó becslést,
- c.) a szerződéssel kapcsolatos összes költséget, ide értve a kamatokat, járulékokat, valamint ezek éves, %-ban kifejezett értékét,
- d.) azon feltételeknek, illetőleg körülményeknek a részletes meghatározását, amelyek esetében a hiteldíj megváltoztatható, vagy ha ez nem lehetséges, az erről szóló tájékoztatást.

A perbeli kölcsönszerződésben a szerződés tárgyának, tehát a kölcsön összegének a rögzítésére sor került, a fent részletezettek szerint a szerződést kötő felek azt meghatározták, a folyósítási összeget eredményező számítási módot rögzítették. Így a perbeli kölcsönszerződés a Hpt. 213. § (1) bek.-ének a.) pontját nem sértette, ezért a semmisségét ezen oknál fogva megállapítani nem lehetett.

A perbeli kölcsönszerződés tartalmazta ugyan a teljes hiteldíjmutatónak a mértékét, hiszen a szerződés 1. pontjában az induló teljes hiteldíjmutató mértéke 6,85 -ben került meghatározásra. Az azonban magából a kölcsönszerződésből nem tűnt ki, hogy a teljes hiteldíjmutató számítása során a kölcsönhöz kapcsolódó pontosan mely költségeket vette figyelembe az alperesi jogelőd. A per során az alperes is csupán arra hivatkozott, hogy a teljes hiteldíjmutatót a szerződés megkötésének időpontjában hatályban volt, a betéti kamat, az értékpapírok hozama és a teljes hiteldíjmutató számításáról és közzétételéről szóló 41/1997. (III.5.) korm. rend. 5. sz. mellékletében foglaltak szerint határozta meg, az ott előírt elemeket vette figyelembe. A mellékletben található képletből kitűnően a teljes hiteldíjmutató számításához elengedhetetlen a hitel felvételével összefüggő költségek ismerete. A rendelkezésre álló iratokból azonban nem tűnt ki az, hogy a THM számítására

pontosan milyen költségek figyelembe vétele mellett került sor, illetve hogy a figyelembe vett költségek az árfolyamrésből - azaz a deviza vételi és eladási árfolyamának különbözetéből -- adódó költségeket magukba foglalták-e, avagy sem. A felperesi tényállítás pedig a per során mindvégig az volt, hogy ezzel az elemmel, mint költséggel az alperesi jogelőd nem kalkulált, tehát vitatták, hogy az árfolyamrés a teljes hiteldíjmutatóba költségként beépítésre került. A Hpt. szerződés megkötésének időpontjában hatályban volt 212. § (1) bek.-e a fogyasztási kölcsönszerződés kötelező tartalmi elemévé teszi a külön jogszabály alapján megállapított éves százalékosan kifejezett teljes hiteldíjmutatót. Fogalmát pedig ugyanezen § (2) bek.-ében úgy határozza meg, hogy az a belső kamatláb, amely mellett az ügyfél által visszafizetendő tőke és teljes hiteldíj egyenlő az ügyfél által a folyósításkor a pénzügyi intézménynek fizetett költségekkel csökkentett hitelösszeggel. Teljes hiteldíjnak pedig a fogyasztó által a kölcsönért fizetendő terhelést kell tekinteni, amely tartalmazza a kamatokat, folyósítási jutalékokat és minden egyéb – kölcsön felhasználásával kapcsolatosan fizetendő – költséget. A teljes hiteldíjmutató meghatározásának éppen az a célja, hogy a kölcsönt felvevő fogyasztó megfelelő tájékoztatást kapjon és így a különböző pénzintézetek egyes ajánlatainak reális összehasonlítására lehetősége legyen. Éppen ezért kell annak számítása során a pénzügyi intézménynek a kölcsönrel kapcsolatos – kamaton túli egyéb – költségeket is ebbe beleszámítani. A cél ugyanis az, hogy a THM az ügylet tényleges terheit tartalmazza százalékos formában. A bíróság megítélése szerint a felperesek által hivatkozott árfolyamrés, tehát a szerződést kötő felek közötti elszámolás esetére alkalmazott deviza vételi és eladási árfolyam között jelentkező különbözet költségnek minősül, melyet a THM-nek tartalmaznia kell. Mivel jelen esetben a kölcsön összege devizában rögzített, de annak folyósítása és törlesztése forintban történik, ezért a deviza átváltásból eredő többletfizetési kötelezettség teljes egészében a kölcsönbe vevőre, tehát felperesekre hárul. Éppen ezért szükségképpen olyan költségként jelentkezik, amely a kölcsön felvételével merül fel és amely a hitelező részére visszafizetendő összeget növeli. Ezért ez a költség a kölcsön felhasználásával kapcsolatosan fizetendő költségként a hiteldíjmutató részévé kell válnia a Hpt. 212. §-ában foglalt rendelkezésből következően. Ugyanakkor a Hpt. 213. § (1) bek.-ének c.) pontja is rögzíti, hogy a teljes hiteldíjmutató számítása során esetleg figyelembe nem vett egyéb költségeket is tartalmaznia kell a fogyasztási kölcsönszerződésnek ezek éves %-ban kifejezett mértékének megjelölésével is. A Hpt. 213. § (1) bek.-ében foglaltakból következően pedig ezen költségek feltüntetésének hiánya a megkötött kölcsönszerződés érvényességét érinti, hiszen a megkötött kölcsönszerződés ezen hiányosságához a törvény a semmisség jogkövetkezményét fűzi. A Hpt. semmilyen kivételt nem tesz és nem is enged, minden költség, így az árfolyamrésből adódó költség is a szerződés részévé kell, hogy váljon. A fogyasztó ugyanis csak e költségek tételes feltüntetése esetén, ezen adatok birtokában tudja kiszámolni azt, hogy pontosan mi az az összeg, amit neki majd ténylegesen meg kell fizetnie a kölcsönszerződés Ptk. 523. § (1) bek.-e szerinti szerződészerű teljesítése esetén. Ezen adatok és ezen adat birtokában tud az adós dönteni arról, hogy képes lesz-e a szerződéses kötelezettségének eleget tenni, képes lesz-e szerződészerűen teljesíteni. A perbeli kölcsönszerződésben azonban árfolyamrésre való utalás nem történt, ilyen költségelem a szerződésben feltüntetésre nem került és azt sem lehetett kétséget kizáróan megállapítani, sőt az alperes sem tett olyan konkrét tényállítást, hogy az árfolyamrés mint költség a teljes hiteldíjmutató számításánál figyelembe vette. Mivel pedig a Hpt. 213. § (1) bek.-e bármelyik abban foglalt pont megsértése esetén a fogyasztási kölcsönszerződés semmisségét, és nem magának az adott kikötésnek, vagy az ahhoz kapcsolódó adott rendelkezésnek a semmisségét állapítja meg, a fent említett költség megjelölésének hiánya miatt a perbeli kölcsönszerződés semmissége megállt, tehát a kölcsönszerződés ebből következően

érvényesen nem jött létre. Éppen ezért az azt magában foglaló közjegyzői okirat alapján sem volt helye végrehajtásnak, ezért a bíróság az I.r. felperessel szemben Várady Zoltán önálló bírósági végrehajtó előtt 5.V. 1579/2010. sz. alatt folytatott, valamint a II.r. alperessel szemben ugyancsak Várady Zoltán önálló bírósági végrehajtó által 5.V. 1578/2010. sz. alatt folytatott végrehajtást megszüntette.

Tekintve, hogy a fentiek szerint a teljes fogyasztási kölcsönszerződés érvényessége megdőlt, a bíróságnak érdemben már a felperesek által hivatkozott egyes szerződési feltételek tisztességtelenségét, így az alperesi jogelőd részére kikötött egyoldalú szerződésmódosítási jogot, a kamatok és a költségek egyoldalú megváltoztatásának lehetőségét vizsgálnia nem kellett, hiszen a per érdemi eldöntése szempontjából ennek már nem volt jelentősége, hiszen a teljes kölcsönszerződés semmissége egyéb oknál fogva már beállt.

A bíróság a felperesek 19/F/3. sz. alatti iratban megjelölt, és az ügyben 2012. november 30. napján tartott tárgyaláson előterjesztett bizonyítási indítványait mellőzte (Bucsekné Mezei Abigél, Krulik Zsuzsanna tanúk meghallgatása, szakértő kirendelése, stb.), egyrészt, mivel a perbeli kölcsönszerződésre, bár annak megkötésénél eljártak az érvénytelenséggel összefüggésben érdemi információ a tanúk meghallgatásától nem volt várható, másrészt pedig a per érdemi eldöntéséhez szükséges bizonyítékok már enélkül is rendelkezésre álltak.

A bíróság a perköltségről a Pp. 78. § (1) bek.-e alapján rendelkezett, mely szerint a pernyertes fél költségeinek megfizetésére a pereszes felet kell kötelezni. A per során alperes pereszes lett, ezért a bíróság kötelezte felperesek perköltségének megfizetésére. A felperesek perköltségként a jogi képviselőjüknek járó munkadíjat érvényesítették, melyet a bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) I.M. rendelet 3. §(2) bek.-ének a.) pontja és (6) bek.-e alapján a pertárgy érték 3 %-ához igazodó mértékben állapította meg, mivel ez állt arányban a felperesi jogi képviselő a per során kifejtett tevékenységgel (tárgyalásokon való jelenlét és írásbeli beadványok szerkesztése). A felpereseket összesen megillető ügyvédi munkadíj így 174.123 Ft összeget tett ki, melyen felül a bíróság 27 % mértékben számította fel az általános forgalmi adót a felperesi jogi képviselő áfafizetési kötelezettségére tekintettel. Így az összesen jelentkező 221.130 Ft összegű ügyvédi munkadíj, mint perköltség megfizetésére kötelezte a bíróság alperest azzal, hogy azt 110.565 Ft összegben a felpereseknek személyenként köteles megfizetni.

Felperesek illetékfeljegyzési joga folytán a peres eljárás 348.250 Ft összegű eljárási illetékét a Magyar Állam előlegezte. Ennek viselésére a bíróság pereszesessége okán az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 74. § (3) bek.-én keresztül alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) I.M. rendelet 13. § (2) bek.-e alapján az alperest kötelezte.

Vác, 2013. március 27. napján

dr. Ruzsnák Anita sk.
bíró

A kiadmány hitelül: